

АНОТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Професійна етика науковця»

1. Мета вивчення освітнього компонента (ОК) – ознайомлення здобувачів зі змістом та принципами професійної етики вченого, вимогами до його діяльності в системі українського та світового наукового співтовариства.

Завданням ОК «Професійна етика науковця» є методологічне забезпечення самостійної креативно-дослідницької діяльності на етико-філософських засадах у майбутніх докторів філософії.

ОК «Професійна етика науковця» за навчальним планом та освітньо-науковою програмою входить до циклу загальної підготовки, тісно пов'язана з такими дисциплінами як «Філософія науки та інновацій», «Науковий стиль української мови», а також спрямована на свідомому розумінні будувати свою фахову діяльність за принципами наукової об'єктивності та моральності.

2. У результаті вивчення ОК «Професійна етика науковця» здобувач повинен **знати:**

- сутність і види професійної етики; принципи і норми ділового етикету;
- етапи ділового інтерв'ю; національні особливості ділового спілкування;
- основні вимоги до одягу ділової людини; правила телефонного етикету;
- норми використання офісної техніки;
- етапи планування та підготовки ділового засідання;
- правила дорожнього етикету;
- принципи проведення ділових бесід;

уміти:

- відповідально ставитися до професійних обов'язків;
- задавати питання та брати участь у колективному обговоренні ділових проблем;
- організовувати і проводити співбесіду;
- застосовувати вербальні та невербальні засоби ділового спілкування;
- урахувати психологічні та соціокультурні особливості співрозмовника задля створення умов позитивного ділового спілкування;
- творчо користуватися набутими знаннями в професійній діяльності.

3. Набуті знання, вміння і навички знадобляться здобувачам при виконанні наукових досліджень згідно тематики дисертаційного дослідження і їх аналізі.

4. Зміст ОК: Тема 1. Етика вченого як галузь етичного знання; Тема 2. Професійне самовизначення молоді як моральна, психологопедагогічна та

соціальна проблема; Тема 3. Права та обов'язки науково-педагогічного, педагогічного і наукового працівника; Тема 4. Наукове обґрунтування понять професія і професіоналізм; Тема 5. Основні принципи педагогічної і наукової етики; Тема 6. Мораль та етика молодого науковця; Тема 7. Етика і культура міжособистісного спілкування; Тема 8. Спілкування як науково-практична проблема; Тема 9. Етикет в професійній культурі педагога. Імідж викладача в корпоративній культурі навчального закладу; Тема 10. Етикет спілкування із зарубіжними діловими партнерами.

5. Література

Основна література:

1. Бралатан В. П. Професійна етика : навч. посібник / В. П. Бралатан, І. В. Гуцаленко, Н. Г. Здирко. К. : Центр учбової літератури, 2011. 251 с.
2. Василевська Т. Е. Етичні аспекти взаємовідносин між колегами у професійних колективах державних службовців: Зб. наук. праць / За заг. ред. В.І.Князева. Вип. 2. К., 2004.
3. Ляшкевич А. І. Психологічний вплив інформаційного середовища на людину в сучасному суспільстві. Modernization of educational system: world trends and national peculiarities: Conference Proceeding (February 23-rd, Kaunas). Kaunas: zdevnieciba «Baltija Publishing». 2018. Р. 136–139.
4. Малахов В. А. Етика: Курс лекцій: Навч. посібник. К.: Либідь, 2001. 384 с.
5. Малахов В. А. Етика спілкування: Навчальний посібник для аспірантів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 2006. 386 с.
6. Чмут Т. К., Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування: Навчальний посібник. 6-те вид., випр. і доп. К.: Знання, 2007. 336 с.
7. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування. К. : Лібра, 2003. 424 с.
8. Шеломенцев В. Етикет і культура спілкування. К., Либідь, 1995. 403 с.

Додаткова література:

1. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. К. : Лібра, 2001. 400 с.
2. Попович М. Бути людиною. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2001. 223 с.
3. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність. Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>.
4. Ляшкевич А. Підвищення рівня ефективності спілкування в умовах війни шляхом застосування спеціальних методик. Освітній процес в умовах війни та у повоєнний період: виклики, правила, перспективи : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 4 березня – 14 квітня 2024 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. – 368 с. С. 191-194. https://cuesc.org.ua/images/informlist/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20advanced_training_UDU.pdf
5. Ляшкевич А. Особливості інформаційно-методичного забезпечення здобувачів військово-морських закладів освіти в умовах невизначеності.

Науково-практичний семінар з міжнародною участю. Науково-інформаційний супровід професійної підготовки фахівців в умовах невизначеності, 25 квітня 2024, Київ-Миколаїв. <https://chmnu.edu.ua/naukovo-praktichnij-seminar-z-mizhnarodnoyu-uchastyu-naukovo-informatsijnij-suprovid-profesijnoyi-pidgotovki-fahivtsiv-v-umovah-neviznachenosti-25-04-2024/>

6. Ляшкевич А. Стратегії впровадження штучного інтелекту в соціально-гуманітарних науках: перспективи та виклики для учасників освітнього процесу. Актуальні проблеми викладання освітніх компонент соціально-гуманітарного спрямування у вищій школі [Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції 05 червня 2024 р., м. Херсон]. Херсон: Херсонська державна морська академія, 2024. 193 с. С. 86-89. https://drive.google.com/drive/folders/1dojxnq6v-pQgD51JeyH3M9-ahVRcv9Jv?usp=drive_link

7. Ляшкевич А. І. Роль партнерських відносин в оптимізації організаційно-педагогічних умов у військово-морській освіті для посилення національної безпеки. Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України : Матеріали XI Всеукраїнської заочної науково - практичної конференції (Київ, 25 квітня 2025 р.). Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. 227 с. С.113-114 https://drive.google.com/file/d/1hliJskvV4wsTILImbsW20_LxO5EyGcud/view

Електронні інформаційні ресурси:

1. Етичний кодекс ученого України <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>

2. Розвиток професійної культури майбутніх фахівців: виклики, досвід, стратегії і перспективи. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. https://ivetua.science/images/Journals_IPTO/.../materialy-konferentsii-20160621.pdf

3. Хоружа Л. Етична компетентність // lib.npu.edu.ua/full_txt/V6420656051.doc

4. https://cuesc.org.ua/images/informlist/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20advanced_training_UDU.pdf

5. <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/25409>